

Ông VŨ TÁ HÂN, Singapore

Kinh tế Singapore sẽ phục hồi chậm hơn

Sau khi sự kiện khủng bố hôm 11-9 xảy ra, TTCK Singapore sụt 7,4% trong ngày đầu và năm TTCK khác là Hồng Kông, Hàn Quốc, Nhật, Philippines và Indonesia cũng mất từ 4% đến 12%. Đến cuối tuần trước thì TTCK Singapore mất tổng cộng 10,1% trong khi Thái Lan, Đài Loan, Malaysia và Hàn Quốc sụt từ 3% đến 6,6%. Tất cả mọi con mắt đều đổ dồn về Mỹ để chờ xem điều gì sẽ xảy ra trong những ngày sắp tới.

Trước khi sự cố này xảy ra thì những nơi dựa nhiều vào xuất khẩu hàng điện tử qua Mỹ như Singapore, Đài Loan và Hồng Kông hầu như đã bắt đầu bước vào giai đoạn suy thoái. Với những biến động mới thì những ngành công nghiệp khác cũng sẽ bị ảnh hưởng và nhiều nước trong vùng sẽ bị... "cuốn theo chiều gió".

Những ngành chịu thiệt hại

nặng nề nhất là du lịch và khách sạn. Ngoài ra, nếu giá dầu thô gia tăng mạnh thì các nhà máy lọc dầu ở Singapore sẽ bị ảnh hưởng lớn. Giá xăng dầu lên cao sẽ làm tăng vật giá trong nước và đồng thời ảnh hưởng đến các ngành vận chuyển, hàng hải quốc tế.

Về mặt tài chính, những biến động tại TTCK Mỹ cũng sẽ ảnh hưởng lớn đến các TTCK châu Á. Tuy nhiên, Ngân hàng Phát triển châu Á tin rằng ảnh hưởng trong vùng cũng sẽ ngắn hạn và không nặng nề lắm nhờ ngân hàng trung ương các nước hợp tác chặt chẽ và sẵn sàng tung những lượng tiền khổng lồ để ổn định thị trường toàn cầu. Riêng kinh tế Singapore, thay vì dự kiến sẽ được vực dậy vào quý 4 thì nay có thể phải đến quý 2-2002 mới có triển vọng sáng sủa. Tuy nhiên, tất cả còn tùy thuộc vào phản ứng của Mỹ.

GSTS. TRẦN VĂN THO, Đại học Waseda, Tokyo

Chi tiêu và đầu tư sẽ giảm đến giữa năm 2002

Chưa thể tính toán hết được hậu quả của cuộc khủng bố ngày 11-9 đối với kinh tế Mỹ nhưng hầu như chắc chắn là chi tiêu cá nhân và hoạt động đầu tư của xí nghiệp sẽ suy giảm ít nhất là cho đến giữa năm 2002. Do đó, nhập khẩu của Mỹ sẽ suy giảm, ảnh hưởng đến kinh tế, nhiều nhất là những nước mà xuất khẩu phụ thuộc nhiều vào thị trường Mỹ. Mặt khác, ảnh hưởng của cuộc khủng bố này cũng có khuynh hướng làm giảm giá trị đồng đô-la Mỹ so với đồng yen và các đồng tiền mạnh khác.

Các nước châu Á từ đầu năm nay đã chịu ảnh hưởng nặng nề từ sự suy thoái của kinh tế Mỹ, nhất là suy thoái trong ngành công nghệ thông tin. Nhiều dự báo đã cho thấy kinh tế các nước châu Á trong năm 2001 sẽ giảm tốc đáng kể so với năm trước. Dự báo vào đầu tháng 7 cho thấy kinh tế Hàn Quốc năm 2001 sẽ tăng trưởng độ 3,5%, so với 8,8% của năm 2000. Các con số tương ứng của Thái Lan là 2,3% và 4,4%; Malaysia là 2,6% và 8,5%; Singapore là 2,1% và 9,9%; Trung Quốc là 7,6% và 8% (theo báo *Nikkei* ra ngày 11-7-2001). Sau cuộc khủng bố ở Mỹ, với phân tích ở trên, chắc chắn tăng trưởng kinh tế các nước châu Á năm 2001 sẽ thấp hơn nhiều so với con số vừa nêu. Ngoài ra, đồng yen lên giá còn gây thêm khó khăn cho Nhật trong việc phục hồi và cải cách kinh tế.

CÁC CHUYÊN VIÊN nhận định

TS. LÊ ĐĂNG DOANH, Viện Nghiên cứu quản lý Kinh tế Trung ương

Sẽ không có khủng hoảng kinh tế toàn cầu

Các sự kiện ngày 11-9-2001 ở nước Mỹ gây thiệt hại và quan trọng hơn - gây ra cú sốc chấn động đến nền kinh tế Mỹ và kinh tế toàn cầu.

Tuy nhiên, Mỹ hiện có nguồn tín dụng dồi dào với lãi suất thấp. Bên cạnh đó, Chính phủ Mỹ đang tiến hành chương trình xây dựng và cơ cấu lại an ninh quốc phòng với chi phí lớn. Điều đó có thể sẽ là sự kích thích ở mức độ nhất định để khôi phục nền kinh tế. Dự báo lạc quan cho rằng kinh tế Mỹ sẽ trở lại quỹ đạo sau tháng 6-2002.

Nền kinh tế toàn cầu đủ sức để vượt qua cú sốc này, sẽ không diễn ra khủng hoảng kinh tế toàn cầu. Các cơ sở vật chất, pháp lý của kinh tế toàn cầu về cơ bản không bị phá vỡ tuy có bị chao đảo nhất thời. Các nền kinh tế chủ yếu đã nhanh chóng phản ứng để khôi phục sự ổn định của thị trường tài chính thế giới và đô-la Mỹ ngay trong những ngày bối rối nhất. Hệ thống mậu dịch thế giới không bị đảo lộn và Tổ

chức Thương mại thế giới (WTO) vẫn tin tưởng vào sự mạng của mình.

Đối với Việt Nam, Hiệp định Thương mại Việt - Mỹ sớm hay muộn cũng sẽ được cả hai bên chuẩn y và có hiệu lực vào đầu năm 2002. Tuy nhiên, vào lúc nền kinh tế Mỹ đang rơi vào suy thoái và bị bồi thêm cú sốc mạnh này, tác động mở cửa thị trường và thương mại, thúc đẩy đầu tư vốn có của hiệp định sẽ ít nhiều bị ảnh hưởng, ít nhất là trong một thời gian đến tháng 6-2002.

Các doanh nghiệp Việt Nam xuất khẩu sang Mỹ sẽ phải cạnh tranh gay gắt hơn để giành giật thị phần trong một thị trường rất mới nhưng đang suy giảm và biến động.

Cuộc "chiến tranh lâu dài" mà Tổng thống Mỹ Bush muốn tiến hành chống lại một kẻ thù chưa được xác định sẽ thế nào, tốn kém bao nhiêu, ảnh hưởng ra sao đến kinh tế thế giới, đến giá dầu mỏ và những câu hỏi sẽ xuất hiện và cần được dự liệu trước.

TS. TRẦN QUỐC HÙNG, London

Kinh tế Mỹ có thể phục hồi vào nửa đầu năm 2002

Cú sốc ngày 11-9 đã xảy ra trong một thời điểm không thuận lợi cho nền kinh tế thế giới. Mùa hè vừa qua, nền kinh tế thế giới nói chung đã ngừng tăng trưởng. Một số nhà phân tích ước lượng vụ khủng bố sẽ làm giảm 0,8% tổng sản phẩm trong nước (GDP) của Mỹ trong mỗi quý 3 và quý 4. Như thế, có thể đánh giá là kinh tế Mỹ và nhiều nước khác trên thế giới sẽ bị suy thoái trong nửa sau của năm 2001.

Trong nửa đầu năm 2002 có thể sẽ xuất hiện một số tiền đề cho kinh tế Mỹ hồi phục và làm đầu tàu lôi kéo nền kinh tế thế giới tăng trưởng trở lại. Với việc cung cấp thanh khoản trong tuần qua, và việc cắt giảm lãi suất trong ngày 17-9 từ mức 3,5% xuống 3%, Cục Dự trữ Liên bang Mỹ đã nới lỏng chính sách tiền tệ một cách đáng kể từ đầu năm tới nay. Tác dụng kích cầu của chính sách tiền tệ này sẽ bắt đầu có hiệu quả khoảng 6-12 tháng sau khi thực hiện.

Về mặt chính sách tài chính, một chương trình kích cầu rất lớn cũng sẽ được thực hiện. Thêm vào đó, sau gần một năm kinh tế tăng trưởng chậm, mức dư thừa hàng tồn kho và vốn cố định, nhất là trong công nghiệp thông tin, đã giảm xuống nhiều. Điều này giúp cho các công ty có thể bắt đầu tăng chi phí đầu tư trong năm tới. Ví dụ, về lý do này, GDP của Mỹ có khả năng tăng trưởng khoảng 2,6% trong năm 2002, và sẽ làm đòn bẩy cho châu Âu tăng 2,2% và Nhật tăng 0,5%.

Ước lượng về suất tăng trưởng nói trên dựa trên một giả định quan trọng: giá dầu thô sẽ không tiếp tục tăng lên tới mức 40 USD/thùng. Tuy nhiên, khi cuộc chiến tranh chống khủng bố được Mỹ triển khai không thể loại trừ nguy cơ cung cấp và vận chuyển dầu thô bị đe dọa, và giá dầu thô tăng cao. Nếu giá dầu tăng cao trong một thời gian dài, nền kinh tế thế giới sẽ bị suy thoái lâu hơn và sự hồi phục sẽ yếu ớt hơn.